

свиноматок опоросилось на 112 – 114 день, в гнізді яких було від 6 до 15 поросят. Установлено, що за масою гнізда при народженні, свиноматки породи уэльс мали перевагу за цим показником порівняно з українською м'ясною породою.

Ключеві слова: продовжителюність супоросності, вік свиноматок, багатоплодіє, маса гнізда при народженні.

REPRODUCTIVE QUALITIES OF MEAT PRODUCTIVITY BREEDS SOWS

Martyniuk I. N., Institute of Animal NAAS

The article analyzes the terms of the duration of gestation sows meat direction. Determine the results of evaluation of reproductive qualities of sows Wales breed and Ukrainian meat breed prolificacy and birth weight of the offspring, depending from the duration of gestation, sows age and breed of origin. Estimate how long the gestation shows that the largest number of sows farrowing in the 112 - 114 a day, in the nest where it was between 6 and 15 piglets. It was found that the weight of the nest at birth, sows breed Wales had the superiority of this indicator compared to the Ukrainian meat breed.

Keywords: duration of gestation, sows age, multiple pregnancy, weight at birth nest.

УДК 636. 27. 083

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ ЗА РІЗНИХ СЕЗОНІВ НАРОДЖЕННЯ

Михальченко С. А., д. с.-г. н.,

Фадєєнко Я. Ю., асп.

Інститут тваринництва НААН

Наведено результати досліджень ретроспективних даних за 2005-2014 роки на поголів'ї корів української чорно-рябої молочної породи в ДП ДГ «Гонтарівка» Інституту тваринництва НААН щодо аналізу ефективності вирощування та відтворювальної здатності телиць, народжених у різні сезони року. Встановлено, що телиці, які народжені взимку, вірогідно перевищували за живою масою як при народженні, так і у всі вікові періоди до 18-місячного віку своїх одноліток, народжених влітку. Телиці, народжені навесні та восени також були більшими за живу масу, але невірогідно, від тварин літнього народження. Середньодобові прирости найбільшими були також у телиць, народжених взимку, що вірогідно перевищувало одноліток літнього народження та невірогідно – проти народжених навесні та восени. Вік запліднення зимових первісток становив 16,7 місяців проти 18,1 – у літніх телиць, тварини, народжені навесні та восени також займали проміжне положення.

Ключові слова: телиця, жива маса, середньодобовий приріст, вік осіменіння, сезон року, ефективність.

Ступінь реалізації генетичного потенціалу продуктивності худоби зумовлюється багатьма чинниками, найголовнішими з яких є забезпечення оптимального розвитку тварин, запровадження найбільш біологічно виправданих технологій утримання та експлуатації худоби.

Аналіз досвіду кращих молочних комплексів України і зарубіжжя показує, що досягнення генетичного потенціалу продуктивності високопродуктивних корів на рівні 6-8 тис. кг молока можливе тільки за умови освоєння в господарствах сучасної технології, спрямованого інтенсивного вирощування теличок від народження до отримання живої маси 400-420 кг у 18-місячному віці [1, 2].

В усіх категоріях господарств України простежується чітка щорічна тенденція збільшення виробництва молока у літні місяці року у 1,5 – 2 рази проти зимових, тобто, сезонний характер розселення корів та виробництва молока. Так, на травень, червень і липень припадає 32,7 % отелень корів, а на січень, лютий та березень – 17,7 %, або у 2 рази менше [3].

Одночасно регулювання отелень за сезонами року з метою рівномірного виробництва молока протягом року має здійснюватися насамперед на молочних комплексах і фермах, забезпечуючи повноцінну годівлю тварин в усі періоди року. Однак останні роки відсутня інформація щодо ефективності вирощування і плідного осіменіння телиць у більш ранньому віці залежно від сезону отелення корів. При формуванні високопродуктивного, ефективного стада має велике значення визначення впливу сезону народження на інтенсивність росту і розвитку ремонтних телиць, їх відтворювальну здатність, це і стало метою досліджень.

Матеріали та методи досліджень. На основі ретроспективних даних за 2005-2014 роки на поголів'ї телиць української чорно-рябої молочної породи проведено дослідження в ДП ДГ «Гонтарівка» Інституту тваринництва НААН.

Проводили визначення впливу сезону народження на ріст і розвиток ремонтних телиць, їх відтворювальну здатність.

Для цього на основі племінних карточок сформовані 4 групи тварин, по 15 голів у кожній (табл. 1).

I група (осінь) – народження теличок у вересні-листопаді;

II група (зима) – народження теличок у грудні-лютому;

III група (весна) – народження теличок у березні-травні;

IV група (літо) – народження теличок у червні-серпні.

Таблиця 1

Схема досліджу

Група	Сезон народження	Спосіб утримання	Кількість теличок у групі, гол.
I (осінь)	Осінь (вересень - листопад)	Прив'язне	15
II (зима)	Зима (грудень-лютий)	Прив'язне	15
III (весна)	Весна (березень-травень)	Прив'язне	15
IV (літо)	Літо (червень-серпень)	Табірне	15

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень (табл. 2) встановлено, що жива маса теличок при народженні найвищою була взимку – 37,5 кг, що вірогідно більше проти телят, які народилися весною на 3,8 % та влітку на 5,5 %. Жива маса телиць I групи, які народилися восени, більше проти III групи на 2,9 % ($P > 0,95$) різниця невірогідна, але спостерігається тенденція та бі-

льше проти IV групи на 4,7 % і різниця вірогідна. Різниця між III і IV групами невірогідна і становила 1,6 %, між I та II групами – також невірогідна 0,8 %.

Жива маса телиць у 6 місячному віці найбільшою була у II групі, які народилися взимку, і вірогідно перевищувала одноліток з IV групи, які народилися влітку, на 9,7 % ($P>0,95$). Слід відмітити, що вірогідна різниця була відмічена і між телицями II та III груп – 5,4 %, I та III групами на 4,6 %, I та IV групами – 7,8 % та невірогідною між II та I групами на 0,8 %.

У 12 місячному віці найбільшою була у II групі, а найменшою у IV групі, різниця між ними була вірогідною і становила 9,7 %. Вірогідну різницю також встановлено між тваринами I та IV груп – 7,1 %, II та III груп – 7,5 %, I та III груп – 5,1 %, та невірогідною між II та I групами – 0,9 %, III і IV групами – 0,4 %.

У 15 місячному віці жива маса телиць II групи вірогідно більше відносно ровесниць IV групи на 6,9 %. Вірогідну різницю відмічено також між тваринами I та IV групи – 4,2 %, II та III групи – 5,7 %, та невірогідною між I та III групами – 3,0 %, II і I групами – 2,6 %, між III і IV групами вона становила 1,1 %.

Таблиця 2

Вікова динаміка формування живої маси телиць за різних сезонів народження, кг ($M\pm m$; $n=15$)

Вік телиць, міс.	Група			
	I	II	III	IV
При народженні	37,2±0,53*	37,5±0,62*	36,1±0,60	35,1±0,78*
6 місяць	167±3,40*	170±4,02*	163±3,40	155±3,53*
9 місяць	233±5,29*	240±5,53*	221±6,61	216±5,94*
12 місяць	293±6,45*	300±7,30*	279±5,87	274±9,42*
15 місяць	352±8,0	362±8,1*	342±9,03	338±12,41*
18 місяць	414±9,07	422±9,45*	410±10,83	396±13,29*

Примітка. * $P>0,95$ – вірогідність різниці між I, II та IV групами.

Слід відзначити, що жива маса телиць у всі місяці росту до 18-місячного віку найбільшою була у II групі і вірогідно перевищувала живу масу ровесниць з III групи на 5,4-12,6 % та IV – на 6,9-13,3 %. Невірогідна різниця встановлена між тваринами II та I групи на 0,8-1,6 %, між III і IV групами невірогідна (0,6-2,1 %).

Жива маса телиць у 18 місяців найбільшою була у II групі, які народилися взимку, і вірогідно більше проти III групи на 2,9 % та проти IV групи на 6,5 %. Жива маса телиць II групи більше проти I групи на 2,3 %, різниця невірогідна. Різниця між III і IV групами також не вірогідна і становила 3,1 %.

Аналіз середньодобових приростів (табл. 3) показав, що у період від народження до 18-місячного віку найбільшими вони були у телиць, які народилися взимку, а найменшими – у телиць, які народилися влітку, тобто вірогідно менше на 6,5 % проти зимових телиць ($P>0,95$). Телиці, народжені восени, вірогідно перевищували своїх одноліток, народжених влітку, на 4,4 % та невірогідно весняних – на 0,9 %. Середньодобові прирости телиць II групи невірогідно більше проти III групи на 2,8 %, але спостерігається тенденція до їх збільшення. Середньодобові

прирости телиць I групи (осінь) менше проти II групи (зима) на 1,9 %, але різниця невірогідна.

Середньодобові прирости телиць II групи більше проти I групи на 1,5 %, різниця невірогідна. Різниця між III і IV групами становила 3,5 %, і була не вірогідною.

Якщо розглядати окремі періоди росту телиць, необхідно відмітити, що в молочний період до 6-ти-місячного віку найвищі середньодобові прирости відмічено у телиць II групи (зима) і вірогідно більше проти III групи (весна) на 3,1 % та IV (літо) на 10,5 %. Середньодобові прирости телиць I групи також вірогідно перевищували одноліток IV групи на 8,3 % ($P>0,95$).

У період з 6-ти- до 9-ти-місячного віку найвищі середньодобові прирости також були у телиць II групи (зима), що вірогідно більше проти III групи (весна) на 23,1 % та IV (літо) на 13,9 %. За цей період середньодобові прирости телиць I групи також вірогідно перевищували одноліток III та IV груп на 15,6 та 6,9 %.

Таблиця 3

Динаміка середньодобових приростів живої маси телиць за періодами росту, г ($M\pm m$; $n=15$)

Вік телиць, міс.	Група, $M\pm m$			
	I	II	III	IV
0-6	722 $\pm 10,24^*$	737 $\pm 11,84^*$	715 $\pm 13,12$	667 $\pm 13,27^*$
6-9	731 $\pm 12,42^*$	778* $\pm 12,64^*$	632 $\pm 13,54$	683 $\pm 14,78^*$
9-12	674 $\pm 14,36^*$	673 $\pm 13,67$	645 $\pm 14,56$	686 $\pm 15,67$
12-15	655 $\pm 15,26$	666 $\pm 14,26$	713 $\pm 15,87$	722 $\pm 17,04$
15-18	685 $\pm 16,68$	668 $\pm 17,24$	751 $\pm 20,98$	641 $\pm 19,64$
0-18	711 $\pm 16,56^*$	725* $\pm 18,23^*$	705 $\pm 20,24$	681 $\pm 25,32^*$

Примітка. * $P>0,95$ – вірогідність різниці між I, II та IV групами.

У період з 9-ти- до 12-ти-місячного віку середньодобові прирости телиць II групи становили 673 г, що невірогідно більше проти III групи на 1,8 % та менше проти IV – на 1,3 %.

У період з 12-ти- до 15-ти-місячного віку середньодобові прирости телиць II групи були невисокими, тому що припадали на зимові місяці року, що вірогідно менше проти III групи на 6,9 % та IV – на 8,3 %, які в цей час перебували у літньому періоді.

У період з 15-ти- до 18-ти-місячного віку середньодобові прирости телиць II групи становили 668 г, що вірогідно менше проти III групи на 12,3 %, але вірогідно більше проти IV групи на 4,3 %.

Таблиця 4

Відтворювальні якості телиць за різних сезонів народження, (M±m; n=15)

Показник	Група			
	I	II	III	IV
Жива маса при осіменінні, кг	388 ±5,09	391 ±4,82	385 ±8,58	387 ±4,25
Вік при осіменінні, дн	521 ±10,94*	502 ±7,06*	524 ±9,77	543 ±19,75*
Вік при осіменінні, міс.	17,4 ±9,82*	16,7 ±7,74*	17,5 ±8,89	18,1 ±10,12*

Примітка. * $P > 0,95$ – вірогідність різниці між I, II та IV групами.

Аналіз відтворювальних якостей телиць (табл. 4) показав, що жива маса телиць при осіменінні в усіх групах була приблизно однаковою, тому що оптимальною живою масою при першому осіменінні телиць чорно-рябої української молочної породи є 385 кг, проте рекомендований вік осіменіння повинен бути найменшим і знаходиться в межах 16-18 місяців.

Встановлено, що найбільша жива маса була у телиць II групи, які народилися взимку, але невірогідно більше проти одноліток із інших груп на 0,8-1,6 %.

Вік телиць при осіменінні найменшим був у телиць II групи, які народилися взимку, і вірогідно більшим проти одноліток IV групи, які народилися влітку. Вік телиць при осіменінні II групи вірогідно менше III групи на 4,15 % та проти IV групи на 6,05 %, проти I групи невірогідно менше на 1,8 %. Вік осіменіння телиць, які народилися восени, вірогідно був меншим на 13 днів відносно аналогів IV групи та невірогідно – проти телиць III групи. Різниця між III і IV групами була невірогідною – 1,8 %.

Висновок. За результатами проведених досліджень встановлено, що найбільш ефективним є вирощування ремонтних телиць української чорно-рябої молочної породи, які народилися взимку. Вони досягли найбільшу інтенсивність росту до 18-місячного віку, що сприяло більш ранньому їх осіменінню за умови досягнення оптимальної живої маси – 422 кг. Найнижча інтенсивність росту встановлена у телиць, які народилися влітку, відповідно і більш пізніє їх осіменіння – на один місяць пізніше проти зимових аналогів.

Бібліографічний список

1. Гетья А. Шляхи до високих надоїв молока / А. Гетья, С. Бондаренко, М. Геймор // Пропозиція. – 2011. – № 8. – С. 122 - 12.

2. Башенко М. Передові технології в молочному скотарстві / М. Башенко, Ю. Сотніченко // Ефективне тваринництво. – № 2. – 2008. – С. 40 - 44.

3. Статистичний щорічник : Сільське господарство України за 2014 рік / Відп. за вип. Прокопенко О. М. – К.: Держстат України, 2015. – 386 с.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЫРАЩИВАНИЯ РЕМОНТНЫХ ТЕЛОК РАЗНЫХ СЕЗОНОВ РОЖДЕНИЯ

Михальченко С. А., Фадеенко Я. Ю., Институт животноводства НААН

Приведены результаты исследований ретроспективных данных за 2005-2014 годы на поголовье коров украинской черно-пестрой молочной породы в ГП ОХ «Гонтаровка» Института животноводства НААН по анализу эффективности выращивания и воспроизводительной способности телок, рожденных в раз-

ные сезоны года. Установлено, что телки, рожденные зимой достоверно превышали по живой массе как при рождении, так и во все возрастные периоды до 18-месячного возраста своих ровесниц, рожденных летом. Телки, рожденные весной и осенью также были больше по живой массе, но недостоверно, против животных летнего рождения. Среднесуточные приросты наибольшими были также у телок, рожденных зимой, что достоверно превышало ровесниц летнего рождения и недостоверно – относительно рожденных весной и осенью. Возраст оплодотворения зимних телок составил 16,7 месяцев против 18,1 – у летних телок. Животные, рожденные весной и осенью также занимали промежуточное положение.

Ключевые слова: телка, живая масса, среднесуточный прирост, возраст осеменения, сезон года, эффективность.

DEVELOPMENT OF THE 1 REPRODUCTIVE QUALITIES HEIFERS DIFFERENT SEASONS OF BIRTH

Mihalchenko S.A., Fadeenko Ya. Yu., Institute of animal science NAAS

The results of studies of historical data for the years 2005-2014 the number of cows in the Ukrainian Black Pied dairy breed in EP "Gontarovka" Institute of animal science NAAS to analyze the efficiency of breeding and reproductive ability of heifers born in different seasons of the year. It is established that heifers born in winter were significantly higher on live weight, both at birth and at 18 months of age their peers who were born in the summer. The heifers born in spring and autumn not significantly bigger on live weight heifers born in the summer. The average day growth also were significantly higher than born in the summer and not significantly bigger born in the spring and autumn. The fertilization age was 16,7 months about 18.1 – born in the summer. The heifers born in spring and autumn turn out average standing.

Keywords: calf, live weight, average daily gain, age insemination season, efficiency.

УДК 619.591.463

УЛУЧШЕНИЕ ФУНКЦИИ РЕПРОДУКТИВНОЙ СИСТЕМЫ ХРЯКОВ НЕГОРМОНАЛЬНЫМИ СРЕДСТВАМИ

Нарижный А. Г., д. б. н.,
Джамалдинов А. Ч., д. б. н.,
Крейндлина Н. И., с. н. с.

Всероссийский научно-исследовательский институт животноводства имени Л. К. Эрнста

Скармливание хрякам с пониженной потенцией с основным рационом негормонального биологически активного препарата „Тестогенон” стимулировало половую функцию у хряков, способствовало улучшению звеньев полового рефлекса, качественных и количественных показателей спермы, а также повышению результативности осеменения на 8,2 %. Это приводит не только к получению дополнительного количества сперматозоидов от хряков, но и к дополнительному получению поросят.

Ключевые слова: хряки-производители, потенция, тестостерон, качество спермы, результативность осеменения.